

Izhaja vsak de-
lavec popoldne

NOVIČAS

Oredništvo in upravnništvo v Kn-
jarstvu ulici Štev. 6 — Telefon
uredništva Štev. 50 — Telefon
upravnništva Štev. 328

CENE PO POŠTI:

za celo leto K 144—

za pol leta K 72—

CENE PO POŠTI:

za četrt leta K 36—

za en mesec K 12—

V UPRAVI STANE MESEČNO K 10—

DELA VSKI LIST

POSAMEZNA ŠTEVILKA 80 VIN

Jugoslovanski klub za demobilizacijo.

LDU Beograd, 8. nov. Poslanec dr. Korošec je interpeliral ministrskega predsednika Pašića glede mobilizacije in zahteval, da se demobilizira, ker je mobilizacija nepotrebna in škoduje državnim financam. (Ker to vest prinaša uradni LDU, ni nobenega povoda, da bi je ne bi priobčili v tej obliki. Ur.)

Interpelacija, ki jo je dr. Korošec v imenu Jugoslovanskega kluba stavil na ministrskega predsednika Nikola Pašića, slove:

Člani Jugoslovanskega kluba so bili dne 5. novembra pri g. ministru za vojno in mornarico, da ga opozore, kako je podaljšanje mobilizacije politično nepotrebno, a v gospodarskem pogledu škodljivo tako za državne finance kakor za gospodarstvo vseh produktivnih krogov. G. minister za vojno in mornarico jim je odgovoril, da se mobilizacija nadaljuje, ker je vojni upravi potrebno za študij, kako se vojni obvezanci odzivajo in kako deluje tehnika mobilizacije. Ako poslanci hočejo, da se mobilizacija ustavi, naj se obrnejo na ministrski svet, ki jo je odredil oziroma na Vas, kot ministrskega predsednika.

Gospod predsednik! Tudi tisti, ki so smatrali mobilizacijo za potrebno iz političnih razlogov, so danes prepričani, da podaljšanje mobilizacije ni več potrebno. Zato bi bilo smotno in nujno, da se mobilizacija takoj ustavi. Naš finančni položaj je tako neugoden in slab, da bi mogel tak drag »poizkus« vojne uprave, ako se do skrajnosti izvede, vplivati nanj samo katastrofalno. Vsak ve, da zahtevani izredni kredit 200 milijonov dinarjev ni zadosten niti za dosedanja mobilizacija, kamoli ako se popolnoma izvede.

Ozirati se je treba tudi na gospodarske razloge širših produktivnih krogov. Obve-

ze, ki se nalagajo z mobilizacijo kmetu, so izredno težke. Odvzema se mu živina, ki je potrebna za obdelavo zemlje, katere do- slej zaradi suše ni mogel dovršiti. Odvze- majo se mu za kmetijsko delo potrebni vozovi in oprema. Odvzema se mu delov- na moč, ker morajo kmetje, njihovi sinovi in delavci v vojaško službo.

Ravno tako škodljivo vpliva mobiliza- cija na gospodarsko življenje obrtnikov in delavcev, ki je vrženo iz tira. Obrtniki iz- gubljajo naročnike in delo, a delavci za- služek, ki je potreben njim in njihovim družinam.

Podaljšanje mobilizacije bi bilo torej zaradi vsega tega lahkomišelnost in za do- bro razpoloženje ljudstva nasproti državi pogubno.

Ti razlogi nas nagibajo, da vprašamo:

Ali ste voljni predlagati ministrskemu svetu, da takoj ustavi mobilizacijo in vrne delavce, obrtnike, kmete in druge gospo- darske kroge njihovemu delu in njihovim družinam in se državna uprava obvaruje nadaljnjih finančnih izdatkov in žrtev?

Današnje »Jutro« je priobčilo debelo tiskano vest, da je vlada sklenila, naj se ta- koj vrnejo vojak, ki se še niso zglasili, naj ostane doma ves tren, da se te dni odpu- ste vsi že vpoklicani rezervisti itd. Ta vest je povzročila, da so se rezervisti, ki so danes došli, res vrnili domov. Vojaška oblast pa o vsem tem še nič ne ve in grozi, da bodo vsi, ki se niso javili, kaznovani. Iz te- ga sledi: Če je vest »Jutra« neresnična, bo ono nosilo odgovornost. Če pa je resnična, pa pomeni to, da minister dr. Kukovec prej telefonira sklepe vlade svojemu listu, predno sklepe izvrši vojaška oblast. To pa je cel kaos. Kako naj zahtevajo gospodje reda od delavcev in kmetov, če pa sami de- lajo tak nered — da politično špekulirajo.

Sama kupčija.

Belgrad, 9. nov. V radikalnem in de- mokratičnem klubu se izraža želja, da fi- nančni minister dr. Kumanudi radi svoje popolne nesposobnosti takoj odstopi, ko se vrne. Demokrati predlagajo za naslednika dr. Vojo Marinkovića, znanega junaka iz subotške afere. Ker Pašić v tem oziru ni tako občutljiv, ne bo odklonil te kandida-

ture, kakor je to prej parkrat storil Stojan Pešić. Ako sprejmejo radikale Marinko- vića, bi demokrati sprejeli Ljuba Jovano- vića za ministra notranjih del. Tudi glede nesposobnosti dr. Kukovec so si radikali in demokrati edini, a slovenska demokra- ska troperesna detelja nima drugega kandidata.

Pribečević za nasilno zunanjo politiko.

Njegovi „uspehi“.

Belgrad, 9. nov. V zadnjih ministrskih sejah je Pašić ponovno poudarjal, da je bila mobilizacija politična pogreška in ogromna finančna škoda. Zatrjuje se, da je

to pogreško največ zakrivil Pribečević, ki je nervozno zahteval »violencino« (nasilno) politiko.

Vprašanje prestolonasledstva.

Belgrad, 9. nov. Vprašanje prestolo- nasledstva trajno razburja tukajšnje poli- tične in »porodične« kroge. Kralj Aleksan- der bo po vestih iz teh krogov prosil za roko starejše hčere velike kneginje Marije Gregorovne, ki je zbežala in živi z dvema

hčerama v precejšnjem siromaštvu. Kom- binacije s katoliškimi princezinjami so vse propale, ker je Vatikan odklonil vsako diskusijo o veri moške dece iz takih zako- nov.

severni del Sahalina. Glede razoročitve na morju bo Amerika zastopala stališče ena- ke velikosti svoje in angleške mornarice. Amerika se odloči temu, da bi utrdila svoje otoke v Tihem oceanu in Filipine, ako ne bo Japonska utrdila otokov v bli- žini ameriških.

Pariz, 8. nov. (Brezžično.) Briand je izdal spomelo na ameriški narod, kjer za- gotavlja, da je Francija pripravljena sto- riti vse, da se prepreči nova vojna, ako se ji zajamči njena varnost, ki je glavni fak- tor za ohranitev miru.

DANAŠNJA PREDBORZA.

Zagreb, 9. nov. (Izvirno.) Budimpešta 36, Berlin 132, Italija 15.90, dolarji 375 do 376, Pariz 27.50, Praga 400, Dunaj 6.45. Vse zapadne valute in devize so padle, le Praga je čvrsta.

Širite „NOVI ČAS“

Začetek socialnega dela v ljubljanski občini.

Ko je bil novi ljubljanski občinski svet v svoji prvi seji izvršil potrebne for- malnosti z izvolitvijo odsekov, v katerih bo osredotočeno glavno podrobno delo, se je v svoji sinočni seji lotil praktičnega dela. Storil je to na način, ki je moral ma- lodušnim in malovernim pregnati vsak strah in dvom nad njegovo sposobnostjo in dobro voljo, voditi občinsko politiko v splošni blagor. Nič fraz, nič igre, nič advo- katskega okolišenja, ampak mošt, odkri- tosrčen nastop za najnujnejše gospodarske in socialne potrebe prebivalstva. Vsak po- štenjak je sinoči lahko z zadovoljstvom ob- čutil, da je v ljubljanski mestni zbornici zavel nov, svež ljudski duh, ki mu ni za patricijsko mogočnost in reprezentanco, ampak edino le za dobrobit splošnosti, predvsem pa za pomoč tistim širokim ljud- skim slojem, ki so bili doslej najbolj za- pušteni in ki jih sedanjí težki časi naj- huje pritiskajo. Mestna zbornica je končno postala, za kar je poklicana: forum celo- kupne ljubljanske občine za brambo nje- nih pravic in skrb za njene potrebe.

Koalicija, ki tvori večino v novem ob- činskem svetu, je sinoči na najlepši način dokazala, da je ne vežejo morda zgolj zu- nanji strankarski interesi, marveč pred- vsem iskreno socialno in demokratično mišljenje. S tem je svojo zvezo pred vso ljubljansko javnostjo opravičila in dvignila visoko nad vse klevete po krivici užalje- nih zavidnih nasprotnikov.

Možje na desnici, predstavitelji libe- ralnega gospodarskega meščanstva, ki je 40 let gospodovalo nad ljubljansko občino absolutistično in brezobzirno, kakor kaka dedna dinastija, so ostali sinoči v svojih tajnih nadah razočarani in osramočeni. Mislili so, da bodo z večino s pomočjo advokatskih domislekov bili žogo, dokler je ne prisilijo na kolena pred njihovo nebotično inteligenco in izšolanostjo. Pa so se zmotili. Večina je preko njihove zvitoreposti enostavno prešla na stvarno rešitev predmetnih vprašanj in se ni dala speljati v brezploden boj za oslavo senco. Tudi s svojim nenadoma odkritim »soci- alnim« mišljenjem liberalna gospoda ni nikogar zmedla in tudi nikogar prepričala. Preveč in prevečkrat je ta stranka zlorab- ljala zaupanje ljubljanskega prebivalstva, prevečkrat je brila iz njega norce s svo- jimi obljubami začasa volitev, prekričali so na vseh straneh dokazi, kako malo ji je bila v njenem dolgoletnem gospodo- vanju na magistratu na mari javna blagi- nja. Vendar je v svojem najlastnejšem interesu storila prav, da se je namesto v namigavano pasivno rezistenco ali celo ob- strukcijo vrgla v tekmo s socialnimi načrti, kajti to je gotovo, da ljubljansko prebi- valstvo ne bi mirno gledalo, ako bi hotela ta iz delovnih ljudskih slojev iztrebljena stranka sedaj ovirati še delo drugih za splošno dobrobit. Liberalni gospodje v ob- činskem svetu so se sinoči lahko prepri- čali, da imajo opraviti z večino, ki vé, kaj hoče. Naj store svoji stranki vsaj to uslu- go, da bodo tvorili dostojno manjšino, ka- rari se ne bo mogla očitati strankarska omejenost.

Večina občinskega sveta pa naj bo za- gotovljena, da bo imela, ako bo delala tako, kakor je začela sinoči, za seboj celo Ljubljano.

POTEK VCERAJSNJE SEJE OBČINSKEGA SVETA.

Sejo je otvoril župan dr. Perič, ki jo je ves čas lepo in spretno vodil. Za overovatelja zapisnika je imenoval obč. svet. Kremžarja in Kocjana.

Nato je poročal magistratni komisar dr. Fux o sprejemu nad 100 prošilcev v občinsko zvezo, ki so se sprejeli, 4 pa odklonili.

Kuratorijski mesnega deklarskega liceja.

Župan naznanil, da se ima vršiti volitev v ku- ratorijski deklarskega liceja. Večina je predložila svo- jih 5 kandidatov: Janko Jeglič, Franc Fabinc, Ma- rija Remčeva, Jožef Ambrožič, dr. Peterlin. Na klub JDS odpadejo tedaj 3 zastopniki.

Prof. Breznik (JDS) nato izjavlja, da hoče njegov klub v kuratoriju 4 člane in da se ne da odrihati od dela. (Dr. Stanovnik: »Saj ste zadnjič rekli, da ste samo za kontrole!«) Ne gre, da bi v kuratoriju zavladal klerikalizem, ki ima že polno konkurenčnih zavodov. Stranki JDS se godi kri- vica.

Kremžar (SLS) nato ugotavlja, da je bilo to razmerje, ki ga predlaga sedaj večina, sklenjeno na skupni seji načelnikov kluba. Tedaj dr. Triller proti temu ni protestiral. O konkurenci tu ne mo- re biti govora. Prvič SLS nima nobene ingerence na obstoječe samostanske šole, drugič pa v seda- njih razmerah, ki so vse prej kot ugodne za razvoj naše mladine, ne gre govoriti o konkurenci, ker imamo ruši premalo kot preveč vzgojnih zavodov in internatov za našo žensko in moško mladež. Si- cer pa se moramo naravnost čuditi, kako se sedaj gospodje od JDS naenkrat sklenejo na pravi- nost ter zahtevajo kot manjšina celo večje zastop- stvo, kakor jim gre. Zakaj se tega prelepega na- čela niso držali takrat, ko so oni imeli večino ter manjšini niso pustili sploh nobenega zastopstva. Mi pa stojimo na načelu, da mora tudi manjšina biti zastopana v zavodih, ki jih vzdržuje vse mest- no prebivalstvo. Če pa manjšinska desnica (JDS) danes zahteva 4 zastopnike med 8, je to odločno pretirana zahteva. Večina mora dobiti večino za- stopnikov, ker menda vendar ne boste zahtevali, da imej manjšina večino. Večina od 8 pa je 5, za- to je postopanje sedanje večine pravično.

Pri glasovanju je predlog JDS večina odklo- nila, kakor je bil izvoljen za načelnika kuratorija župan dr. Perič, za člane pa še poleg gorenje pe- torice: g. dr. Tavčarjeva, dr. Breznik in Črnogoj.

Računski zaključki.

Nato se je po poročilu poročevalca Kocmurja odobril računski zaključek Mestne hranilnice za l. 1920. Glede obrtno nadaljevalne šole, za katero bi morala občina kriti deficit 20.000 hron, je bil po daljši debati, ki so se je udeležili Ambrožič, Ogrin, Franchetti, Kocmur, Turnšek in Jelenc, sklenilo, da župan skliče anketo prizadetih zavodov, da se dobi kritje in da se potem 1. dec. otvorijo šole.

Poročevalec občinski svetnik Kocmur je stavil

Koročevalec občinski svetnik Kocmur je stavil predlog, naj se dovoli enkratni nabavni prispevek oženim mestnim uslužbenecem z otroci v višini 4000 K, oženim brez otrok v višini 3000 K in samcem po 2000 K. Občinski svetnik Orehek (SLS) je opozoril občinski svet, da žive v veliki bedi tudi mestni vpokojenci, ki beračijo okoli. Občinski svet je dolžan, da zagotovi svojim uslužbenecem, da jim ne bo treba beračiti kruha. Dalje je opozarjal govornik na bedo, v kateri živi delavstvo, ki si prej, strahovano, ni upalo ziniti besede. Dr. Triller protestira, češ, da ni nihče mestnega delavstva strahoval. Obč. svetnik Orehek: »Svoje socialno srce je JDS desnica šele zdaj našla!« Tu stavek je povzročil pri liberalcih velik nemir, dr. Pestotnik ga je vodil in je bil najbolj glasen in je trdil v medkliech, da so bili liberalci vedno socialni. Snu- bil je tudi gospode kaplane za JDS in zaklical g. Orehku: »Kaplane plačajte!« (Medklie: Tu se po- tegujete za kaplane, zunaj bi jih pa najrajši žive požrli. — Smeš.) Gospod župan dr. Perič je pozval dr. Pestotnika k redu. Ko se je liberalni nemir polegel, je stavil g. Orehek predlog: Vpokojevcem naj se dovoli enkratni nabavni prispevek, in sicer oženim in vdovam z otroci 4000 K, oženim in vdovam brez otrok 3000 K in samcem 2000 K. Delavcem naj se dovoli enkratni nabavni prispe- vek, in sicer oženim z otroci v znesku 3000 K, oženim brez otrok 2000 K in samcem 1000 K. Poročevalec predlog je bil sprejet; predlog obč. svetovalec Orehka je pa g. župan odkazal odseku.

Izpraševanje demokratske vesti.

Ko je obč. svetnik Srebot (SLS) kot poročev- valec podal računski sklep mestne klavnice za le- to 1920, je vstal dr. Triller ter zahteval, naj se preišče po posebni komisiji vse delovanje prejšnje večine, da se dožene, kaj je bilo resnice na očitkih nasprotnih strank, pred vsem SLS, ki so govorili, da je prejšnja večina pod dr. Tavčarjem in dr. Trillerjem nepošteno gospodarila.

Dr. Stanovnik (SLS) izjavlja na to, da se je SLS združila z ostalima dvema strankama, ki imata socialno gospodarski program, da delajo skupaj za socialne in gospodarske potrebe ljubljanskega prebivalstva. To večino drži skupaj potreba ljubljans- kega mesta; zato se ne bo razbila. Nato našteva nekaj grehov bivše večine, kar je demokrate zelo razburilo.

Obč. svetnik Rupnik (NS) in Tavčar (NS) podata izjavo v imenu svojega kluba proti poli- tiki, ki jo je zanesla manjšina v to zbornico.

Dr. Pestotnik (JDS) je govoril zopet o sa- menju klerikalizmu. (Dr. Stanovnik: »On pozna samo klerikalizem!«) Pravi, da klerikalci niso imeli nikdar smisla za socialno delo, je moral priti šele liberalizem, da je to sprožil. Kremžar: »Pojdite se učiti zgodovine gospod profesor!« — Smeš.)

Kocmur (JSDS) nato v daljšem in vehé mentnem govoru našteva registre liberalnih grehov.

s tako učinkovitostjo, da so liberalci začeli klicati: »Naj se konča debata!« To je vzbudilo veliko veselost. Liberalci so bili popolnoma poparjeni.

Kremžar (SLS) nato ugotavlja, da o osebnem poštenju dr. Tavčarja in tudi dr. Trillerja ni nihče dvomil. Pač pa moramo pibiti, kar dejanja kažejo, da je prejšnja liberalna večina gospodarila slabo, gospodarila proti ljudstvu, nesocialno in nedemokratično.

Dobiček iz bede.

O računu mestne zastavljalnice je poročal obč. svetnik Adamič (SLS). Obč. svetnik Rozman (JDS) predlaga, naj se izvoli posebna komisija, ki naj ugotovi, zakaj je zastavljalnica doslej imela izgubo, ko bi lahko donosala občini velike dohodke. Če je mesto ne more upravljati samo, naj se da v zakup zasebniku, ki bo delal brez dvoma večje dobičke.

Kremžar (SLS) pravi, da za preiskavo ni treba nobene komisije, ker že imamo direktorij. Ta bo vse preiskal, saj je za to izvoljen. Ne more pa se pridružiti mnenju, naj bi zastavljalnica donosala dobičke. Ta zavod je namenjen za ubožne sloje, ki so tako nesrečni, da morajo v njem iskati pomoči. Iz nesreče svojih občanov mestna občina ne sme delati dobičkov. Socialni zavod, kakor je zastavljalnica, sme imeti celo izgubo, da le vrši svoj socialni namen.

V istem smislu sta govorila Tavčar (NSS) in Kocmur (JSDS).

Mitnica in mitničarji.

Poročevalec Jeglič (SLS) poroča o proračunu mestne užitnine ter predlaga, naj se mitniški uslužbenci uvrste v iste kategorije kot ostali mestni uslužbenci.

Kocmur (JSDS) izjavlja, da moramo biti pri proračunu iskati novih virov mesto teh.

Kremžar (SLS) se pridružuje temu mnenju ter nato omenja krivico, ki se godi Barjanom radi mitnic. Dasi so ljubljanski občani in morajo nositi vsa druga bremena, čeravno ne uživajo skoro nobenih ugodnosti, za to morajo plačevati še dave za blago, ki ga pridelajo doma, na mestnem pomeriju.

Župan je obljubil, da bo to zadevo preiskal in poročal.

Stanovanjske krivice.

Nato je stavil obč. svet. Kremžar (SLS) na župana še daljše vprašanje glede dela stanovanjskega urada. Navedel je v ilustracijo več zgledov, kako se stanovanja spreminjajo v trgovine, kako erar kupuje stanovanjska poslopja za pisarne in meče ljudi na ceste. Za nočne kavarne se nahajajo prostori, za obrtnika in reveža pa ne. Prosi župana, naj pritiska na hišne posestnike in najemnike, da imenujejo svoje zastopnike v stanovanjski urad, ki naj takoj prične z delom in takoj popravi nekatere največje in najbolj očitne krivice in protipostavnosti. Obenem naj g. župan posreduje pri uradu, da ne bo metal ljudi ob tem času na ceste. Ko je g. župan dal pojasnila in obljubil posredovanje, je prekinil sejo, ki se nadaljuje v četrtek.

Politični dogodki.

+ Dajte že vendar enkrat razumeti! »Jutro« čuti potrebo, da opravičuje demokratsko stranko, ker se je le-ta navduševala za vojni pohod proti Madjarski, Albaniji in bogve še proti komu, kar se je pa zdaj izkazalo za popolnoma nepotrebno in bo vrhutega stalo ljudstvo najmanj 1 milijardo kron. »Jutro« hoče zdaj javnost prepričati, da bi velesile ne bile madjarskega vprašanja rešile v naš prilog, če bi ne bili odredili mobilizacije. Iz tega sklepa, da je sedanja vlada s tem dokazala svojo moč. Ravno narobe! Če moramo mobilizirati in vreči eno milijardo skozi okno, ne da bi vedeli, kako bomo ta ogromni znesek pokrili, zato da ve-

sile vsaj deloma upoštevajo naše stališče, je to dokaz naše slabosti, ne pa naše moči! Sicer pa vsak šolarček iz vadnice na Resljevi cesti ve, da bi ne bilo prišlo do resnega konflikta tudi ne v slučaju, če bi velesile ne bile pristale na naše stališče. Velesile bi ne bile trpele, da se vname vojska ali izvrši kakšna okupacija v središču Evrope, ker bi se bil iz tega gotovo razvil svetovni konflikt. »Jutro« to dobro ve in zato poskuša vzbuditi mnenje, da so »klerikalci« izpočetka tudi bili za vojni pohod, le zdaj da zahtevajo takojšnjo demobilizacijo. To je seveda navaden demokratski maneuver. Mi »klerikalci« smo načeloma, brezpogojno in brez vsakega ozira na kakršnekoli nacionalistične fraze proti katerikoli vojski in zahtevamo, da se vsi spori imajo razsoditi pred mednarodnim mirovnim tribunalom, kateremu se ima pokoriti vsaka država, naj se gre tudi za Albanijo. Delovno ljudstvo vseh dežela mora napraviti konec špekulaciji »demokratske« buržoazije na narodna čustva, »čast države« in podobno, da razvname vojsko, v kateri narodni krvoseji iz ljudske krvi kujejo zlate cekine! Mi nečemo vojske z nikomur, pač pa je potrebna borba vsega delovnega ljudstva zoper kapitalistične vojne hujskače, naj bodo jugoslovanske, italijanske ali madjarske krivi! To je naš program, drago »Jutro«, da boste enkrat za vselej vedeli.

+ Demokrati in državno posojilo. Demokratiški listi so vsakega, ki ni od ranega jutra do večera kričal, da je treba vnesti državno posojilo, po stari navadi proglasili za »protidržavni« element. A kako so postopali demokrati in to njihovi prvaki? Dr. Veljković ima v Belgradu bogato banko »Vračarsko Zadrugo«. Ta banka ni hotela vstopiti v sindikat bank, ki so prevzele kritje vpisa, v kolikor ga publika ne bi vpisala vsega do 500 milijonov. Še več. Skrajna niti ni hotela sprejemati vpisov in se je šele zadnji čas odločila za to. Ako so celo voditelji demokratov taki »protidržavni« elementi, kaj še-le potem drugi, ki niso vredni, da bi bili člani te hinavske in koruptne stranke?

+ Demokratska korupcija. V svojem govoru na kongresu demokratske stranke v Belgradu rekel je demokratski prvak tudi to: »V samem ministruvstvu financij je bataljon nesposobnih, nepotrebnih in škodljivih uradnikov. Zakaj skupščina v tem oziru nič ne stori?« Finančni minister je demokrat in v skupščini sedijo v vladni večini demokratje in samostojni.

Naša društva.

d Sentspetersko prosvetno društvo priredi v sredo dne 9. t. m. ob 8. uri zvečer velezanimivo predavanje iz cerkvene zgodovine. Člani in prijatelji društva uljudno vabljeni! Vstop prost.

Predavanje Prosvete frančiškanske župnije. Danes, v sredo, dne 9. t. m. ob osmi uri zvečer, se vrši predavanje Prosvete frančiškanske župnije v navadnem društvenem lokalu. Predava dr. Anton Breclj: »Družina«. Vabljeni vsi člani in članice ter prijatelji naše organizacije.

Pisarna SKSZ je radi vpoklica tajnika k orožnim vajam odprta začasno le od 11. do 12. ure dopoldne. Cenj. obiskovalce prosimo, da prihajajo torej le ob tem času v pisarno.

Dnevni dogodki.

— Pred občinskim sodiščem za pobijanje draginje je bil v Virovitici obsojen mesar Meleda na 10.000 dinarjev globe ali deset dni zapora, ker ni imel izobešenih cen.

— Peki proti zvišanju krušnih cen. Zveza zagrebskih pekov je sklenila, da se postavi po robu vsakemu zvišanju cen kruhu. Izjavila je, da so peki še od preje dovolj založeni z moko in da jih sedanje umetno višanje cen moki nič ne prizadeva. Človek komaj verjame, da je še toliko poštenja na svetu?

— Odprava delavskih knjižic na Slovaškem. Zakon o odpravi delavskih knjižic, ki je že v veljavi v ostalih deželah Češkoslovaške, se sedaj uveljavi tudi na Slovaškem.

— Ponarejena popotna lista. Janez Martinčič iz Ledeče vasi je dobil lani meseca oktobra od okrajnega glavarstva v Krškem popotni list za Ameriko. Martinčič je odlašal potovanje. Dne 6. decembra lani je pa bilo zapovedano, da se smejo izdajati popotni isti moškim v starosti od 18. do 50. leta le z dovoljenjem pukovske okružne komande. Martinčič in Ivan Godina iz Stare vasi sta si zato preskrbela ponarejeno potrdilo celjske pukovske okružne komande, toda potvoro so na policijskem ravnatelstvu v Ljubljani opazili, ker so spoznali falzificiran uradni pečat. Deželno sodišče v Ljubljani je prisodilo za to vsakemu po en mesec ječe.

— Ker je ukradel kolo Ivanu Šusteršiču v St. Vidu nad Ljubljano, je bil Karol Notar iz Vač obsojen na 7 mesecev težke ječe.

Češkoslovaški minister Beneš proti protiverskim hujskačem. V svojem govoru dne 25. m. m. je dejal dr. Beneš: Madžari so govorili in še govore v tujini o neednosti naše države zlasti glede vere, ki je vzrok, da je Slovaška popolnoma odtujena brezverski Pragi. Vlada — je dejal Beneš dalje — obsoja najodločnejše vse tiste hujskače, kateri s protiverskimi boji škodujejo notranjemu miru naše države. — Kaj so na to ministrsko izjavo odgovorili liberalci in socialistični brezverci, viri ne povedo.

Ljubljanski dogodki.

Ij Neprevidni profesor. V »Jutru« bemo, da je profesor dr. Pestotnik v večerajšnji seji občinskega sveta dejal: »Kar se tiče reševanja socialnih vprašanj, je v to najmanj poklicana klerikalna stranka, ker klerikalizem še ni pokazal nikoli smisla za socialna vprašanja. Da je gospod dr. Pestotnik kot starosta Sokola hud antiklerikalni bojevnik, je splošno znano in take trditve iz njegovih ust, kakor je zgorajšnja, nikogar ne presenečajo. Sicer je za profesorja več kot čudno, če kaže tako nepoznanje zgodovine, toda v času splošne draginje so ljudje menda tudi glede znanja, s katerim mora razpolagati profesor, postali bolj skromni. Ni pa prav, če gospod dr. Pestotnik te svoje malo originalne besede daje ovekovečevati po listih, kajti to bi znalo marsikoga spomniti na socialno delo, ki ga vrše samostani, recimo frančiškanski v Kamniku, kjer ni samo kakšen beraček, ampak tudi marsikateri šolarček dobival za vbojajme hrano... Ali ni to

socialno delo, gospod profesor Pestotnik? ...

Ij Ker je bil aretiran, se je takrat zelo natrkani Anton Per, ki je splošno znan pod imenom Mesarček v svojih krogih, razjezil nad stražnikom, katerega je grdo ozmerjal. Deželno sodišče mu je za to prisodilo 50 dinarjev globe.

Ij Izgred v policijskem zaporu. Tona Boltežar iz Želimelj ni hotel 22. septembra plačati v Češnovarjevi gostilni na Dolenjski cesti, kar je zapil. Stražnik je odvedel Boltežarja v policijski zapor; Boltežar je ozmerjal stražnika, češ, da je »farški« in baraba. V zaporu je pa razbil okno. Sodišče je Boltežarju prisodilo 400 kron globe.

Ij Po § 128 k. z. obsojen je bil pekovski pomočnik Anton Rakar na 8 tednov težke ječe, ker je zlorabil dve deklici v starosti osem in sedem let.

Ij Poziv na nepokornost zoper vojaške postave. Robert Koželj je 30. oktobra v Poljšakovi gostilni na Martinovi cesti v razgovoru rekel svojim tovarišem: »Vsaki je norec, kdor gre zdaj k vojakom!« Deželno sodišče je prisodilo Koželju 10 dni zapora.

Kultura.

Lepa knjiga s podobami. Našo deo bomo najbolj razveselili z novo knjigo, ki je izšla v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani pod naslovom: Robinson starši. Povest s podobami. Vsi važni in najnimejši dogodki svetovno znanega Robinsona na samotnem otoku so tu upodobljeni v krasnih barvnih slikah. Besedilo Robinsonove povesti pa je okrajšano. Knjiga ima jako nizko ceno 32 K in se dobi v vseh knjigarnah.

Raznoterosti.

r Sreča v nesreči. Na zelo obljudenem trgu v Londonu je nedavno motorni omnibus podrl nekega moža na tla. Zadnje kolo mu je šlo čez obe nogi. Voznik je omnibus ustavil ter šel ponesrečenemu na pomoč, kateri pa ne le ni tarnal ali zdihoval, ampak še smejal se je. »Obe nogi sta strti«, pravi, »toda potolažite se, obe sta umetni.«

r Vedno hitreje. Ker sedaj traja vožnja z letalom iz Pariza v London eno uro in en četrt, hočejo imeti letala, katere bodo do daljavo (370 km) preletela v eni uri.

r Carusovi milijoni. Kakor se je splošno vedelo iz poročil o sporu Carusovih dedičev, bi človek mislil, da je slavniti tenist zapustil malo v primeri s tem, kar je zaslužil. Zdaj pa, ko so se odprle ameriške knjige, se je pokazalo, da je Caruso zapustil 60 milijonov, od katerih je polovica v denarju, polovica v nepremičninah. Največ bodo donosale srečnim dedičem gramofonove plošče. Neka ameriška tvrdka namreč mora po pogodbi plačati dedičem skozi deset let vsako leto 200.000 dolarjev, kar je več kot 40 milijonov naših kron.

r Posebni naravni pojav. Na češkoro-moravski višini — piše »Den« — na pobočju Smrečka so se začeli polniti z vodo usahli viri in globeli in usahli potoki so začeli žuboreti, in sicer brez — dežja. Ljudje si ne vedo te prikazni razložiti.

Urednik in odgovorni urednik Franc Kremžar.

Izdaja konzorcij »Novega Časa«.

Tiska Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani.

Skopuh.

Spisal Henrik Conscience — prevel M. J. (Dalje.)

Deklica ga je šele opazila, ko je bil v njeni neposredni bližini. Proseče se je kraj njega ustavila in mu dejala:

»Ah, Tis, kako vesela sem, da te spet vidim. Bodi z mano prijazen in povej mi brez ovinkov in brez pridržkov: kako gre mojemu stricu?«

Odkritosrčne dekliške besede so prestrašene in nezaupljivega Tisa pomirile in zato je brez ogorčnosti in grobosti odgovoril:

»Čisto dobro, Cecilia. Protin ima: to je pač bolezen vseh bogatinov. Toda nikomur ne prinese smrti in tudi bo kmalu zdrav, čeprav še ne more zapustiti svoje sobe.«

»In ali močno trpi?«

»Že gre: včasih malo bolj, sicer pa ne preveč.«

Ceciliji so se oči zalile s solzami.

»Toda, Tis, saj lepo z njim ravnaš, kaj ne? Saj mu ničesar ne manjka, kar bi mu bilo v tolažbo in pomoč?«

»Kaj naj mu manjka. Zadovoljen je, je hinavec odgovoril. Tedaj je deklica pogledala Tisa tako proseče, da se je ta naravnost začudil. Najbrže je mislil, da mu hoče izraziti svoj ljubezen, kajti rekel je: »Da, Cecilia, če bi poslušala moje besede in sledila mojim nasvetom, bi bila lahko nekoč bogata in visoka gospa. Zdaj je prepozno: jaz sem glavni dedič. To imaš!«

»Tis,« je rekla deklica z nespremenjenim prijateljskim glasom in istotako pro-

seče kot sicer, »ali te smem nečesa prositi?«

»Zakaj pa ne?«

»Me boš uslišal, Tis? Ah, večno ti ostane na to hvaležna!«

»No, povej!«

»Tako boli me, ker nisem svojega strica, odkar je bolan, še prav nič obiskala. Saj veš, kako ga ljubim. O, pusti me k njemu, da ga vsaj enkrat še vidim: tudi zate bom molila, Tis!«

Hinavec je skomizgnil z rameni in dejal:

»Tudi jaz sem že o tem premišljeval. In če bi imel kaj za govoriti, bi ga videla še danes, Cecilia!«

»Glej, Tis, mene se ni treba bati, kajti četudi bi mi hotel odstopiti del dedščine, bi ga jaz ne sprejela. Še drugo sredstvo je, ki človeka osrečuje!«

Sklopila je roke in poprosila:

»Tis, ah, ljubi Tis, pusti me, naj ga vidim, vsaj za hip; mogoče bi mu bilo v tolažbo.«

»Motiš se,« je on odvrnil, »že jaz sem ga gotovo dvajsetkrat vprašal, če te smem povabiti k njemu; toda do danes se mi še ni posrečilo pripeljati ga do tega. Tako jezen je nate, da še tvojega imena čuti noče, ker bi se sicer raztogotil: in to bi bilo na kvar pri njegovem protinu.«

Cecilija si je pokrila obraz s predpasnikom in zaplakala.

»Ah, Bog, kaj sem pa pravzaprav zagrešila. Saj sem ga vedno očetovsko ljubila in še vedno ga enako močno ljubim in sanjam o njem. Odkar sem ga zapustila, sem vedno prejovala le ob misli nanj. O, da bi

on vedel, kako nežno ga ljubim, gotovo me ne bi tako kruto in divje zapodil.«

»Da, Cecilija,« je rekel Tis, »kar govoriš, je vse lepo in prav; toda stari ljudje imajo svoje posebnosti. Le potolaži se, bom že še poskušal njegovo trmo omajati. Saj sem v tem oziru precej dosegel, kajti nič več ni tako ozlovoljen kot preje. Poznam ga: tekem nekaj dni mu bom gotovo drugačije misli in mnenje... in potem bom te poklical.«

»Ah, da, Tis,« je prosila deklica, »kako hvaležna ti bom, dokler bom žive!«

»No, Cecilija, zdaj pa moram iti. Bodi le pogumna in vse se bo dobro izteklo.«

»Kaj pa če se mu med tem bolezen poslabša?«

»Potem te bom poklical, najsi je s tem zadovoljen ali ne.«

»Hvala ti, hvala, prijatelj,« je rekla Cecilija, medtem ko je Tis odhajal.

»Čudno,« je ponavljal ta sam pri sebi, »skoro bi verjel, da je res tako neumna, da bi odklonila dedščino, če bi jo ji ponudil. Pravi, da še druga sredstva osrečujejo! Gotovo: ljubezen! No, radoveden sem, kako dolgo bo trajala ta sreča. Ptiček, ki v svoji kletki nima živčevja, kmalu preneha prepevati. — O, vem, rada bi videla svojega strica, toda bom že poskrbel, da se kaj tacega ne zgodi.«

In tako je pretehtaval in ugibal marsikaj, nato je zakrenil na stransko pot in zagledal ob gozdu malo kočico.

»Previdno!« si je zabičil, »tam biva vdova zidarja Jana. Takoj ne smem pokazati svoje prave barve. Gotovo je doma,

kajti pred vrati se v pesku igra njena Micika.«

Z lahkimi koraki se je približal revni kočici. Dete ga je šele opazilo, ko je bil že v bližini in ga nagovoril z besedami:

»Dober dan, ljuba Micika, kje pa je tvoja mama?« Kot da je mlada deklica začula glas zlega duha — ročno je šinila pokoncu, Tisa plašno pogledala in zbežala s krikom in vikom skozi hrastov gozdič po polju.

»Zdi se mi, da me tu trpe le, kadar me morajo,« je zamrmral Tis. »Če bo mati ravnotako gostoljubna kot njen otrok, potem gotovo ne bom dosti opravič.«

S temi besedami je stopil v kočico, začel opazovati predmete okrog sebe in z zvitim smehljajem dejal: »No, ravno v svili ne počiva ta vdova. Vse skupaj ni vredno deset grošev. Zdi se mi, da se bo posrečilo, kajti denar ima v takih gnezdih velik vpliv. Malo bom posedel, da počakam. Najbrž je otrok stekel k svoji materi.«

In res, računar se ni motil. Deklica je stekla do polja, kjer je delala njena mati v dnini in je še vsa prestrašena in preplašena naznanila svoji materi Tisov prihod.

Ta novica je vdovo sprva zelo prešenetila. Kaj neki hoče pri njej ta nesramni lizun in goljuf? Nekaj časa je stala in zrla v tla, kot da išče odgovora na to vprašanje. Polagoma pa se je njeno lice raztegnilo v nasmeh in z njim se je spojil zvi izraz z nekim prikritim čustvom veselja.

Pustila je svoje dete na polju pri ostalih ženskah in zamišljeno odšla v svoj dom.

(Dalje.)